

Cabra del Camp 8-7-59
En Jaume Vicens i Vives
Barcelona

Benvolgut i estimat professor: Permetem que encara que no ens coneixem li
escrigui; un escriptor té sempre manera de fer-se conèixer, així vos per "Notícia de Cata-
lunya" i el precís, patriòtic i documentat "Industrials i Polítics" de la vostra col·lecció "Biogra-
fies Catalanes"; i no diguem ja del coneixent que vos pels vostres alumnes, oqrellons d'és-
ho de vos. Per aquesta part ja queda, doncs, tot explicat. Referent a mi, no té cap
importància. Sóc alumne de la Secció de Filologia, i us he vist moltes vegades, en entrar a
l'Universitat, en aixecar del vostre Seminari d'Història, en anar al Deganat o parlant amb
algun professor. Mai d'una vegada he estat temptat de saludar-vos i conèixer-us directament,
però no ho he fet per por de que "m'envienessin a dida" i perdonar aquesta vulgaritat, empen-
s' l'expressió exacta del sentiment que em detenia.

Ara us escric, una mica arossegat per un corcò que, pensant amb el llibre que, dintre
les darreres d'ita "Biografies Catalanes", tenia pensat d'escriure, amb Josep Pla "Homes del
nostre temps". Pla ha escrit els "Homenajes", dos volums, i he publicat es, estella "Quatre
bipos", els mateixos "Homenajes", amb reculls anecdòtics d'altres llibres seus sobre Miram-
no i Ortega y Gasset, i que, penso que exagerantment farà ell, d'aquests "Homes del nostre
temps" la Biografia de Ximenes, el glorificador de la Ver, m'escarifa, perquè Esgeni d'Ors
era un dard i dard; i cultura ciutadana era tot els nacionalistes, que volien fer una Ca-
talunya culta, educada, de civilització ciutadana, una Catalunya-ciutat i En Pla, un, en

Segarra, amb tots els mèrits que tenes, no és per a aquella Catalunya, de Eugeni d'Ors, Guerau de Llor, Carrer, Ribé, Masxet, Llorens Pico' uns selectes i uns barbes. Perdona que per-
qui aquest to de polemica, però Pla, encara que parli de tot una mica superficialment i
una mica massa de somnolència - ell no és tot Catalunya. Jo veig estar molt content,
que es publici a "Homages" la biografia de Ximén: ho està encara, per mi la Pla
es escriure "Homenajes del nostre temps" no fa més que plasticar allò el que ha estat a "Homen-
ajes" tindrà molt poca gràcia. Els biògrafs té de tenir apassionament rics i res no pot
deixar de tot pel seu personatge i sobretot manejar molts documents, cosa que sembla no
li agrada gens a Pla: els noucentistes van fer obra de rigor i de ciència: Prat de la Riba va
organitzar un Estat modern i perfecte, Pompeu Fabra va escriure una gramàtica, Carrer va
escriure sonets, fet que reposa intrínsecament a una norma, i tots els altres es van guiar per obra
de voluntat i intel·ligència, deixant de banda la imprecisió, el vaguetisme i buscant claredat,
norma, figura, definint així un dels trets de l'ànima catalana: n'és prova "les formes de la
vida catalana" on Ferrer i Mora analitza la catalanitat a la llum dels conceptes omnia
sens, mesura, ironia... El seu llibre ja està anunciat i pot es rengle amb els altres com
ni ja fos publicat, més encara es deu de conscienciar les aquestes observacions tot i que
no serviran per a res, i és una història que opor-ta les notes com Ximén es volentia
a la mans d'un Pla, que pot dir moltes coses, però no pot dir res d'un noucentista gran
ell ho ha és i està precisament a l'altre band de la barricada. Per parlar així perquè
he estat expressament aquesta etapa gloriosa de la nostra cultura i de la nostra història
com a poble i he fet un estudi un anecdòtic però precís, he recollit es moltes pèpates
que tinc recollides de l'Ors expressament i la seva relació amb Marañón i les seves visions
respectives d'una Espanya clàssica i una Espanya romàntica, misticista; el fenòmen de

dos pobles destints, que són la filosofia existencialista de l'Ortega i l'existencialisme d'Ortega, el seu
enclotament respecte del Goethe clàssic i del Goethe romàntic, etc., l'Institut d'Estudis Catalans,
bat de la Ribera, Carrer, López-Picó, Ribera, etc., tota aquesta etapa cultural que s'ha
cap per poder anomenar un nou regle d'or. L'Espanya que properament va ésser
verge per Castella, l'Espanya nacional, i amb el triomf militar va també el de la
generació del 98, però aquí, nosaltres, catalans, verget, podem mirar amb perspectiva a-
quella etapa i veiem que és un dels tres únics clars de la nostra història: de la nostra àni-
ma. Ximés no va deixar d'ésser mai català i a peu i a cavall des de Catalunya, es
català, o es castellà va sempre ocupar pel nostre esperit i contra el 98, imposant la
nostra etapa romàntica com definitiva, clara i precisa i no quedem incert com el
98. Per a Ximés la pàtria era Catalunya, estesa no com una nació, que ell no ho va
la veure mai cap nació, sinó com un imperi de l'esperit; ell en volia nacions i les
veia totes perquè considerava que tot s'ha en Poesia com la Mare de Déu dels
boscells, com Velázquez, com Rafael, com la Venus de Milo; per això escriu i par-
ta, bé es català, com es castellà, o es francès. Abans d'emprendre aquest estudi he volgut
veure tot el que s'havia escrit sobre el romanticisme i he recollit en les pàgines tot el
que diferents autors havien escrit sobre aquest moviment; tot el que s'ha escrit enfront
d'aquesta comprensió n'hi molt menys, però alguns fets passen estovats sobre donat; al
llavors estem veient i documentat, que calgui l'augment de les coses espantoses; però estem
al príncep i he llegit sobre l'assumpta tot quant m'ha sigut possible i he afe-
git i he tirat al foc perquè el coneixement de nos, no obstant sabem alguns fets
que sempre m'ha tras i pensament: tot. Aquí precisament s'està fent un ample

moviment d'estudi i revalorització de l'Oros. Terrate i Mon a' el m' distingit des-
crible de l'Oros; amb la seva penetració ha vist la flor que fora de la raga catal-
lana; com home de sentit ha vist la necessitat de connectar amb el seu país, or, en
pensament d'origen i d'horitzons si interessen no m' el fruit natural d'aquesta terra i
així, sense res de exageració, viví de d'un punt de vista purament intel·lectual, vol dir
molt: prodente d'una terra determinada.

L'Oros ha estat un pont entre Castell i Catalunya, unint-los per bell i per bonic,
ens ha guanyat per moltes tals el millor entenent castellà boscà, els orris: Joan
Lluís, Vicens, Vilobí, Ribera... Ni a França ni a Espanya, l'Oros va dirar mai
de vista Catalunya i ell que se definí a la Ben Plantada "la catalanitat essencial"
se susceia també, per aquests nous de veí catalanitat essencial. Per aquests raó,
desert d'aquests fets s'indica pates un Oros, ens a un moment de despit se poden
for algi de Catalunya trenta o quaranta anys enrere.

Perdoni la taca, i s'ha vist afectuosa

Ramon Garriga i Guin

La meua adreça és:

Major, 24.

Cabra del Camp

(Darrera)